

PER E-MAIL

Aan de procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden
De heer mr. F.W. Bleichrodt

E-MAIL: PG@HOGERAAD.NL

Plaats, datum	: Tilburg, 10 december 2021	Secretaresse	: I. van Wijk-Schollen
Betreft	: Klacht art. 13a Wet RO	Doorkiesnummer	: +31 13 466 88 19
		Fax direct	: +31 13 466 88 66
Uw kenmerk	: Fax en veilig mailen	E-mail	: B.Vermue@devoort.nl
Ons kenmerk	: 2021DeVoort/BV	Bijlage(n)	: 3

Edelachtbare heer Bleichrodt,

De Rechtspraak heeft aangekondigd dat zij, ingaande 1 februari 2022, faxen niet langer mogelijk maakt. Naar wij aannemen is deze aangekondigde 'afschaffing van de fax' gebaseerd op een 'Besluit' dat (mede) genomen is door het bestuur van de rechtbank Zeeland-West-Brabant ('Bestuur'). Bij brief van 21 oktober 2021 (**bijlage 1**) hebben wij bij het Bestuur een klacht ingediend ('Klacht'). Wij menen dat: **I**) het Besluit in strijd is met de wet; **II**) de motivering, die uitsluitend praktisch is, niet sluitend is. Dit hebben wij in de Klacht gemotiveerd.

Wij verzoeken u, o.g.v. art. 13a RO, bij de Hoge Raad een vordering in te stellen tot het doen van een onderzoek naar: het Besluit en; de manier waarop het Bestuur onze Klacht behandeld heeft. Wij zullen hierna eerst (§ 1) motiveren dat u dit verzoek naar onze mening in behandeling mag nemen. Daarna (§ 2) zullen wij de motivering van onze Klacht aanvullen, vanwege feitelijke ontwikkelingen ná onze Klacht.

1. U mag dit verzoek in behandeling nemen; de manier van behandelen van de Klacht

Om twee redenen (§ 1.1-1.2) menen wij dat u ons verzoek ex art. 13a RO in behandeling mag nemen. Dit ondanks dat de functie van voorzitter, resp. lid van het gerechtshof, geen rechterlijke functie is en gedragingen van deze functionarissen in beginsel niet onder het bereik van art. 13a RO vallen. Eerst benoemen wij de 'wijze van behandeling van de Klacht' door het Bestuur. Deze wijze dient, naar onze mening, onderdeel te zijn van de beoordeling van de Hoge Raad (cf. art. 13f lid 1 tweede zin RO).¹

Conform art. 6 lid 1 van de 'Klachtenregeling rechtbank Zeeland-West-Brabant'² ('Klachtenregeling')

¹ HR 30 november 2018, ECLI:NL:HR:2018:2197, r.o. 4.3.5.

² *Stcrt.* 2015, 7762.

heeft het Bestuur ons bevestigd dat onze Klacht op 25 oktober 2021 is ontvangen. Behoudens uitzonderingen die niet aan de orde zijn, handelt het Bestuur de klacht binnen zes weken af (art. 9 lid 1 Klachtenregeling). Wij hebben tot op heden niet van het Bestuur vernomen. Wij verwachten niet meer te vernemen, althans niet tijdig. De Rechtspraak volhardt in het aangekondigde besluit en de uitvoering daarvan vindt binnen minder dan twee maanden plaats: ingaande op 1 februari 2022. Deze manier van behandelen van de Klacht is een zelfstandig onderdeel van ons verzoek o.g.v. art. 13a RO.

1.1. Het Bestuur heeft zich uitgelaten over een rechterlijke beslissing

De vraag *'in hoeverre het gerechtshof zich mag uitlaten over (de inhoud en uitleg van) een rechterlijke beslissing'* is bij uitstek een kwestie waarover de Hoge Raad zich moet kunnen uitspreken. Dat overwoog de procureur-generaal in zijn vordering op grond van art. 13a RO uit 2013.³ De Hoge Raad volgde dat standpunt. Zijn oordeel baseerde hij mede op het feit dat het toezicht van de Raad voor de rechtspraak op gerechtshofbesturen (art. 36-39 RO) niet voorziet in toezicht op dergelijke handelingen.⁴

Het Besluit (om faxen met de rechtbank niet langer mogelijk te maken en te vervangen door *'Veilig Mailen'*) is een besluit van het Bestuur. Het Bestuur is zelfstandig belast met de bedrijfsvoering van het gerecht en daaronder vallen ook *'automatisering en overige materiële voorzieningen'* (art. 23 lid 1 RO). Wij menen dat het Besluit toch moet worden gezien als *'uitlaten over (de inhoud en uitleg van) een rechterlijke beslissing'*, nl. de arresten van de Hoge Raad uit 2015 en 2016.⁵ Temeer omdat uit die arresten volgt dat het Besluit in strijd is met de wet, nl. art. 33 Rv. Daarbij speelt mee dat het toezicht van de Raad voor de rechtspraak op gerechtshofbesturen in dit geval ontbreekt (§ 1.2).

Over het Besluit en de manier waarop de Klacht behandeld is kan de Hoge Raad zich dus uitspreken.

1.2. Extern toezicht ontbreekt

Extern toezicht op het Besluit, althans toezicht op de manier die de wetgever voor ogen heeft gehad, ontbreekt. Dat is een onwenselijke situatie die rechtvaardigt dat de Hoge Raad zich moet kunnen uitspreken.

De Raad voor de rechtspraak is nl. zelf betrokken bij het Besluit. Althans, het Besluit wordt door de Raad voor de rechtspraak ondersteund en onderschreven:

De Raad meldt op de eigen pagina op rechtspraak.nl bijvoorbeeld: *"Om uw vertrouwelijke gegevens te beschermen, verzendt de Rechtspraak mail via een beveiligd platform."*¹⁰ Dat *'linkt'* naar de *'Veilig Mailen'*-pagina¹¹ op rechtspraak.nl met o.a. de aankondiging: *"Vanaf 1 februari 2022 vervangt Veilig Mailen de fax."*

Toezicht van de Raad voor de rechtspraak op dit Besluit zou betekenen dat de Raad komt te oordelen over een besluit waarbij zij zelf betrokken is.

Ook daarom kan de Hoge Raad zich dus uitspreken over het Besluit en de manier waarop de Klacht behandeld is.

2. Aanvullende motivering van onze Klacht vanwege feitelijke ontwikkelingen nadien

2.1. Feitelijke ontwikkelingen ná onze Klacht

Het besluit om op dit moment uitsluitend te kiezen voor *'Veilig Mailen'* is niet navolgbaar. *'Veilig Mailen'* is een digitale dienst die op dit moment voor de juridische keten uitsluitend verzorgd wordt door Zivver

³ Parket bij de Hoge Raad 6 maart 2013, ECLI:NL:PHR:2013:BZ3450, r.o. 4.11.

⁴ HR 6 maart 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ3450, r.o. 4.3.

⁵ HR 17 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:1078, r.o. 3.4.3-3.4.4; HR 18 maart 2016, ECLI:NL:HR:2016:453, r.o. 3.2. In deze arresten oordeelde de Hoge Raad dat de mogelijkheid om stukken per fax aan de griffie toe te sturen op grond van art. 33 Rv niet bij procesreglement kan worden beperkt.

¹⁰ www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Paginas/default.aspx.

¹¹ www.rechtspraak.nl/veilig-mailen-met-de-rechtspraak (de *'Veilig Mailen'*-pagina).

B.V. Ten tijde van de Klacht (21 oktober 2021) was op de *Veilig Mailen*-pagina vermeld dat, naar verwachting eind 2021, de NEN NTA 7530-norm ingevoerd zou worden. Daarmee/daarna zouden ook andere partijen dan Zivver B.V. deze digitale dienst moeten kunnen gaan aanbieden, aldus de Rechtspraak (**bijlage 2**, schermafbeelding oude *Veilig Mailen*-pagina d.d. 20 november 2021). Wij merkten in de Klacht al op dat – zoals met ieder ICT-project – dit te bezien viel. Wij constateerden inmiddels dat de *Veilig Mailen*-pagina is aangepast. Daarop valt nu o.a. te lezen:

“De Rechtspraak gebruikt Veilig Mailen via Zivver. U kunt zelf een Veilig Mailen-aanbieder kiezen. Om te kunnen communiceren met de Rechtspraak moet de aanbieder voldoen aan de NEN-norm NTA 7516. Ook is het wenselijk dat de aanbieder -indien nodig- een ontvangstbevestiging met verzenddatum en -tijdstip kan leveren.” [onze onderstreping]

De nog te ontwikkelen ‘NEN NTA 7530-norm’ (*“Juridische informatica - Eisen voor veilige e-mail en chatapplicaties”*) is dus in stilte ‘ingeruild’ voor de NEN NTA 7516-norm (*“Medische informatica - Eisen voor veilige e-mail en chatapplicaties (uitwisseling van ad-hocberichten met persoonlijke gezondheidsinformatie)”*¹²).

Op 9 december 2021 ontvingen wij van de IVO Rechtspraak de aankondiging (**bijlage 3**):

“U maakt nu gebruik van Veilig Mailen via Zivver op basis van tijdelijke abonnementsafspraken die de Rechtspraak in 2020 heeft gemaakt als noodvoorziening vanwege corona. Inmiddels ziet de Rechtspraak Veilig Mailen als een duurzame oplossing voor het veilig digitaal uitwisselen van vertrouwelijke informatie. Daarmee vervallen de tijdelijke abonnementsafspraken. Daarom attenderen wij u erop dat u zelf stappen moet ondernemen als u een abonnement voor Veilig Mailen wilt houden. U doet dat uiterlijk voor 1 maart 2022. [...] Voorwaarde is dat een Veilig Mailen-aanbieder voldoet aan de NEN-norm NTA 7516. En als u net als bij een fax een ontvangstbevestiging met datum en tijdstip wenst, maak daarover dan afspraken met uw Veilig Mailen-aanbieder. Per 1 februari 2022 stopt de mogelijkheid om met de Rechtspraak te faxen. De procesreglementen worden daarop aangepast.”

Advocaten konden – via de Rechtspraak – een *account* voor ‘*Veilig Mailen*’ aanmaken bij Zivver B.V. (‘Advocaten-Account’).¹³ Volgens de aankondiging ‘vervalt’ het Advocaten-Account op 1 maart 2022.

2.2. Klacht onder II).4

Bij gebruik van de fax is over de ontvangsttheorie (art. 3:37 BW), ‘ontvangstbevestiging’ en de (cruciale) ‘afleverbevestiging’¹⁴ wél nagedacht. Bij ‘*Veilig Mailen*’ lijkt dit niet het geval (de Klacht onder II).4). Immers; **I**) Het Advocaten-Account en ‘*Veilig Mailen zonder abonnement*’¹⁶ genereert géén ‘afleverbevestiging’ zoals de fax¹⁷; **II**) Zivver B.V. meldt zelf dat ‘het verzendtijdstip van het betreffende bericht’ de ‘ontvangstbevestiging’ zou zijn, wat niet juist lijkt¹⁸; **III**) de Rechtspraak meldt zelf o.a. over andere aanbieders dan Zivver B.V.: *“Ook is het wenselijk dat de aanbieder -indien nodig- een ontvangstbevestiging met verzenddatum en -tijdstip kan leveren.”*¹⁹ Wat hiermee bedoeld wordt (al dan niet toegespitst op) ‘*Veilig Mailen*’ en de 7516-norm (die niet over ‘*ontvangstbevestiging*’ rept) wordt niet duidelijk; **IV**) Ons is onbekend in hoeverre het voor andere marktpartijen dan Zivver B.V., met gebruikmaking van de 7516-norm, überhaupt mogelijk is om een *afleverbevestiging* zoals bij de fax te genereren.

¹² www.nen.nl/nta-7516.

¹³ docs.zivver.com/nl/rechtspraak/aanmelden-voor-zivver/meld-u-aan-voor-zivver.html

¹⁴ HR 19 februari 2016, ECLI:NL:HR:2016:296, r.o. 3.3.2 en de conclusie daarbij: nr. 3.5.4. Een ‘afleverbevestiging’ (dus meer dan slechts ‘verzendbevestiging’) omdat de door de fax gegenereerde bevestiging óók registreert dat de ‘opdracht is voltooid zonder fouten’. Vgl. Parket bij de Hoge Raad 7 juni 2019, ECLI:NL:PHR:2019:673, nr. 3.14-3.18.

¹⁶ De *Veilig Mailen*-pagina, onder: “Hoe werkt Veilig Mailen”.

¹⁷ Zie voetnoot 14.

¹⁸ Bijv. HR 14 juni 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ4104, r.o. 3.3.2. Mogelijk kan het wél dienen voor een ‘andere wijze waarop ontvangst komt vast te staan’. Zie voetnoot 14.

¹⁹ De *Veilig Mailen*-pagina, onder: “Veilig Mailen aanbieders”.

Het voorgaande heeft een mate van onzekerheid tot gevolg die naar onze mening niet aanvaardbaar is gegeven het doel waarvoor de fax wordt ingezet: gegevensuitwisseling in procedures waarbij fatale termijnen gelden.²⁰

2.3. Klacht onder II).2

Doordat de Rechtspraak voornoemde onzekerheid creëert wordt de hele juridische keten naar onze mening afhankelijk gemaakt van één derde partij (Zivver B.V.). Althans is die derde partij door die onzekerheid in *praktische zin* de enige reële keuze. Zie ook de Klacht onder II).2. Immers: **I)** op het laatste moment in stilte van norm wisselen is een – naar het lijkt – ingrijpende wijziging. Hetzelfde geldt voor de aankondiging dat het Advocaten-Account binnen minder dan drie maanden ‘vervalt’²¹. Dat heeft voornoemde onzekerheid tot gevolg. Zo is het ons niet bekend of en in hoeverre andere marktpartijen dan Zivver B.V. *ingaaude op 1 februari 2022 überhaupt* afdoende bedrijfszeker in staat zullen zijn tot het afleveren en verzenden van berichten via ‘*Veilig Mailen*’, met voornoemde *afleverbevestiging* en of dat zonder medewerking van Zivver B.V. kan. Die onzekerheid zal ertoe leiden dat bijv. advocaten veelal zullen kiezen voor Zivver B.V. Dit is immers de door de Rechtspraak *geadverteerde* partij die kennelijk voor de Rechtspraak bepaalt of een bericht wel of niet met ‘*Veilig Mailen*’ afgeleverd kan worden; **II)** Het is ons onduidelijk of en binnen welke termijn alsnog gekozen wordt voor de 7530-norm (als die klaar is). Dat draagt bij aan voornoemde onzekerheid. Ons is gemeld dat Zivver B.V. bij de totstandkoming van die norm als penvoerder van de Rechtspraak optreedt. Duidelijk is dus dat die norm pas ‘klaar’ is als Zivver B.V. ‘klaar’ is. Dat zal ertoe leiden dat bijv. advocaten veelal zullen kiezen voor Zivver B.V. Dit is immers de door de Rechtspraak *geadverteerde* partij die kennelijk voor de Rechtspraak bepaalt of een bericht wel of niet met ‘*Veilig Mailen*’ afgeleverd kan worden, ongeacht de norm waarvoor (op enig of op het laatste moment) gekozen wordt; **III)** Voor het Advocaten-Account, en voor gebruik van Zivver B.V. in zijn algemeenheid, geldt volgens Zivver B.V. dat het ‘*verzendingstip*’ de ‘*ontvangstbevestiging*’ is (§ 2.2.II hiervoor). Zivver B.V. wijst er ter onderbouwing op dat het verzonden bericht op hetzelfde platform (dat van Zivver B.V.) blijft. Dan moeten bijv. advocaten uiteraard wel kiezen voor een overeenkomst met Zivver B.V.; **IV)** Als, bij gebruikmaking van het Advocaten-Account of het platform van Zivver B.V. in zijn algemeenheid, *ontvangst* van een bericht door het gerecht ‘*fout gaat*’, zouden wij ons kunnen voorstellen dat dit niet ten nadele van de verzender uitpakt (art. 3:37 lid 3, tweede zin BW). De Rechtspraak heeft immers zelf deze manier van communiceren – met een Advocaten-Account, althans via Zivver B.V. – aangewezen. Dan moeten bijv. advocaten uiteraard wel kiezen voor een overeenkomst met Zivver B.V. ‘*Veilig Mailen*’ is op dit moment aldus überhaupt geen afdoende alternatief voor de fax, althans geen volwaardig alternatief.

Wij vragen u dringend dit verzoek in behandeling te nemen. Wij menen dat niet uit te leggen is dat juist de Rechtspraak op deze manier in strijd handelt met de wet, terwijl het voorzienbare gevolg daarvan is dat rechtszoekenden het slachtoffer zullen worden.

Met vriendelijke groet,

mr. B. Vermue en mr. A.J. Coppelmans
namens De Voort Advocaten | Mediators

²⁰ Te meer en daarom in ieder geval vanwege de gevolgen van niet-dienen in een procedure. Vgl. bijv. Parket bij de Hoge Raad 6 februari 2015, ECLI:NL:PHR:2015:55, nr. 2.20.

²¹ E-mail IVO Rechtspraak d.d. 9 december 2021 ([bijlage 3](#)).